

Juhendmaterjal
haridusasutustele ja
lastevanematele
eestikeelsele õppele
ülemineku toetamiseks

HEV õpilane ja eestikeelsele õppele üleminek

- Eestikeelsele õppele lähevad üle kõik, kellele on see jõukohane
- Jõukohasus = akadeemiline võimekus keelt omandada
- Kogu õppetegevus sh kasutatav keel peab tagama olukorra, et õpilane on **lähimas arengutsoonis**
- Eestikeelsele haridusele üleminek:
 - 2022. aastal algas eestikeelsele haridusele üleminekut ettevalmistav faas
 - 2024. aastal toimub eestikeelsele õppele üleminek **alushariduses**
 - 2024. aastal algab eestikeelsele haridusele üleminek **esimeses ja neljandas klassis**
 - 2025/2026. õppeaastast õpivad eesti keeles **1., 2., 4. ja 5. klassi õpilased**
 - 2026/2027. õppeaastast toimub üle Eesti **eestikeelne (aine)õpe läbivalt I ja II kooliastmes**
 - Eestikeelsele haridusele üleminek põhikoolis lõpeb 2030. aastal

HEV õpilane ja eestikeelsele õppele üleminek

- **Kool** võib teha otsuse õpetada **toimetuleku- ja hooldusõppel** olevaid õpilasi muus keeles kui eesti keeles
- Kooliväline nõustamismeeskond annab soovitusi õppes kasutatava keele osas juhul, kui on hinnatud, et kõrvalise abiga ei ole võimeline erivajadusega **lapse arengu eripärast** tulenevalt jõukohane eestikeelne õppe- ja kasvatustegevus

Kooliväline nõustamismeeskond (Rajaleidja)

Võib anda soovitusi:

- Keelevalikuks vaid juhul, kui lapsel esineb **hariduslik erivajadus**, mille puhul ei piisa **üldise toe** raames pakutavast toest
- Õppetöös kasutatava keele osas **tõhustatud või eritoe** soovitusel raames
- Eesti keelest erinevas keeles õppimise soovitusel saab anda ning kui selle aluseks on tõhustatud või eritoe mahus:
 - oluline keelespetsiifiline erivajadus
 - oluline psüühikahäire ja/või
 - oluline vaimse arengu häire

- Lapse õpetamiseks eesti keelest erinevas keeles juhul, kui lapse **kommunikatsioonivõime emakeeles on äärmiselt** piiratud (nt kasutab lihtsustatud viipeid, omasõnu) ning **sellest tulenevalt ei ole teise keele** omandamine või **teises keeles õppimine** võimalik
- Kurti või kuulmislangusega last/õpilast õpetades võib lisaks eesti õppekeelele kasutada eesti viipekeelt ja viibeldud eesti keelt, õppetöö on aga suurimas võimalikus mahus eesti keelne st **loetakse ja kirjutatakse** eesti keeles
- Mitmete psüühikahäirete korral võivad kommunikatsioon või keeleomandamine ajutiselt või püsivalt olla tugevalt häiritud. Soovitus teise keele kasutamiseks tehakse **lühimaks vajalikuks ajaks** ja kui keele omandamine muutub jõukohaseks, kasutatakse suurimas võimalikus mahus eesti keelt

Soovitused eestikeelsele õppele ülemineku korraldamiseks lasteaias ja koolis

- Avada eelkoole eesti keelest erineva kodukeelega laste kooliks ettevalmistamiseks
- Vene kodukeelega laste toetamiseks õppeprotsessis rakendada abiõpetajaid
- Luua eesti keelest erineva kodukeelega lastele eraldi eesti keele õpiabirühmad või lasteaias viia läbi eraldi keeletegevused väikestes rühmades
- Koostada individuaalne arenduskava või õppekava raskusi valmistavates õppe- ja kasvatusvaldkondades või õppeainetes
- Õpilaste kaasamine kogupäevakooli õppimisse ja huviringidesse, et luua võimalus koduste tööde tegemiseks ja eesti keele praktiseerimiseks väljaspool õppetunde ja huviringides
- Tõhustada koostööd lapsevanematega, korraldada regulaarseid kohtumisi, kaasates lapsevanemaid individuaalsete arenduskavade ja õppekavade koostamisse

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Ettepanek õpetajate ja tugispetsialistide vajaduse kaardistuseks

PROBLEEM:

HTM-il, KOV-il puudub ülevaade, millistele üldhariduskoolide õpetajate ja tugispetsialistide ametikohtadele ja millise koormusega täistööaja vaates otsitakse inimesi uueks õppeaastaks.

Täitmata õpetaja ametikohad üldhariduskoolis

täistööaja (õpetajate puhul on lühendatud täistööaeg 35 tundi nädalas) või osalise tööaja arvestuses klassiõpetajate ja ühe või mitme õppeaine õpetajate ametikohtade arv, mis on vakantsed või täidetud ajutise asendajaga.

Täitmata tugispetsialistide ametikohad üldhariduskooli õpilastele

tugispetsialistide teenuse tagamiseks puuduolevate tugispetsialistide arv, taandatuna täistööajale (eripedagoogidel, logopeedidel 35 tundi, psühholoogidel, sotsiaalpedagoogidel 40 tundi). NB! Nii kooli kui KOVi muu üksuse juurde kuuluvad ametikohad.

PUUDU OLEVAD ÕPETAJAD TULEB KAARDISTADA KOOLIPIDAJA POOLT ANTUD EELARVEVOIMALUSI ARVESTADES.

Täpsustused ja näited lisatakse EHIS-e kasutusjuhendisse.

Näiteks:

Ajutine asendaja – on töötaja(d), kelle vahel on ära jaotatud selle õpetaja koormus, keda ei õnnestunud konkursi tulemusena leida.

§ 75. Õpetajad

(1) Põhikoolis ja gümnaasiumis töötavad klassiõpetaja ja ühe või mitme õppeaine õpetaja.

(3) Õpetaja tööaja arvestamise ja töötasustamise aluseks on ametikoht. Õpetaja tööaeg jaguneb vahetu õppekasvatustöö ja teiste, töölepingust, ametijuhendist ja töökorralduse reeglitest tulenevate või tööandja antud ülesannete vahel.

§ 71. Direktor

(1) Kooli juhib direktor. Direktor vastutab oma pädevuse piires õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse ning muude koolis läbiviidavate tegevuste, kooli üldseisundi ja arengu ning rahaliste vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest.

(2) Direktor:

1) vastutab kooli arengukava koostamise ja elluviimise eest;

2) kehtestab kooli õppekava;

3) esindab kooli ja tegutseb kooli nimel ning käsutab kooli eelarvevahendeid käesoleva seaduse ning kooli põhimäärusega antud volituste ulatuses;

4) kehtestab kooli palgakorralduse põhimõtted, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õpetajatele ja hoolekogule ning kooskõlastamiseks kooli pidajale;

5) sõlmib õpetajate ning teiste töötajatega töölepingud;

6) kinnitab kooli pidaja kehtestatud korras koolitöötajate koosseisu;